

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

Stridet, & horribilos sonitus ad littora iacet,
Castrorum immani fremitu latè omnia inundet:

¹³ Nam simul hunc rapido citius torrente ruentem
Increpitum vindex Deus, & subsistere iussum
Perculerit solo vultus fulgore minacis,
Sape fugam voto circumspectabit inani:

Sed veluti vento glomeratus puluis in altum
Tollitur, inque leues à turbine verritur auras:

Sic ruet, atque eadem teget arua cadauere nudo,

¹⁴ Quæ nunc armatus, viuusque, valensque premebat.

Quam verò templo supremam urbique putabant
Attoniti noctem Solymi, (quis crederet?) illa

Ipsa hosti fatalis erit, iam mœnia scalis

Prendere, iam tectis ignes inferre paranti.

Nam quæ mane dies clarum radiante sequetur,

Famosa campos ostendet cæde rubentes.

Tanti noster erit sanguis, cuiusque petetur

Armis iniustus, tanti vis, atque rapina

Crudeles, & furta in nos patrata luentur.

¹ At tu dissimili (mirum & scrutabile nulli

Consilium Domini) prorsus ratione peribis,

Auxilij gens larga tui, festinâque turmas

Intempestiuo socias promittere pacto:

Va tibi, quæ reducem sis tris crepitantibus Apim

Concelebras, crotalos & inania cymbala pulsans,

Amne superba sacro tellus, quem nobile munus

Aethiopes mittunt ignotis fontibus ortum.

² Tempus erit, magno cum frustra optaueris emptum,

Legatos à te Iudæo littore missos

Heu nunquam accepisse domo, nullâque trementes

Classe onerasse undas, nec trans mare vecta papyro

Auxilia vndisonum populis misisse prophanis.

Quis fremitus, quæ popa ductis, quis plausus ouantis!

Publicus incuruo cum stans in littore præco

Prosequitur proceres, classemque salutat euntem?

Ite bonis aibus, date vela, impellite remos,

O ale volucres, promissâque soluite nostra,

Eripite, eripite attritum, variisque subactum

Cladibus hunc populû, quem quodam fata immendum

Finitimis voluere suis, nunc versa retrorsum,

Omnibus exponunt terrâque marique periclis;

Nulla salus illi, vestris nisi missa laceris;

Nequicquam celo auxilium, fractis que supremam

13 Sonabunt populi
sicut sonitus aquarum
inundantium, & in-
crepabit cum. Et fu-
giet procul, & rapie-
tur sicut puluis mon-
tium à facie venti, &
sicut turbo corâ tem-
pestate.

14 In tempore vespe-
ræ & ecce turbatio in
matutino & non sub-
sistet. Hæc est pars eo-
rum qui vastauerunt
nos, & fors diripien-
tium nos.

Cap. 18.

1 Va terræ cymbalo
alarum, quæ est trans
flumen Aethiopiæ:

2 Quæ mittit in mare
legatos, & in vasis pa-
pyri super aquas. Ite
angeli veloces ad gê-
tem conuulsam & di-
laceratam; ad populû
terribilem, post quem
non est alius: ad gê-
tem expectantem &
conculcatam, cuius
diripuerunt flumina
terram eius.

3 Quæ mittit in mare
legatos, & in vasis pa-
pyri super aquas. Ite
angeli veloces ad gê-
tem conuulsam & di-
laceratam; ad populû
terribilem, post quem
non est alius: ad gê-
tem expectantem &
conculcatam, cuius
diripuerunt flumina
terram eius.

4 Quæ mittit in mare
legatos, & in vasis pa-
pyri super aquas. Ite
angeli veloces ad gê-
tem conuulsam & di-
laceratam; ad populû
terribilem, post quem
non est alius: ad gê-
tem expectantem &
conculcatam, cuius
diripuerunt flumina
terram eius.

Epiphonema
cum cõmina-
tione.

Cap. 18.
Minatur Ae-
gyptiis vasti-
tate, propter
auxilium Iu-
dæis præsti-
tum.

Verba sunt
prosequentiũ
& bene omi-
nantium au-
xilioribus co-
piis ab Ae-
gypto Iudæis
missis.
Impiorum
peruersiones
quibus tẽtant
pios & fide-
les auertere
à fide in Deũ,
in quem bla-
spemant.

Rebus opem expectat: tristi dum vanus adorat
 Voce Deum nunquam visum, precibusque fatigat,
 Iam nullus, iam penè truci prostratus ab hoste est.
 Torrentem hunc cohibete viri furere ultra, seroque
 Cunctaque sternenti, vestras opponite moles.
 Ille quidem hæc, eademque vno simul ore fremebat
 Gens Pelusiaci cultrix lasciuia Canopi.

3 Omnes habitatores orbis qui moramini in terra, cum cleuatum fuerit signum in montibus videbitis, & clangorem tubæ audietis.

O miseri, rerum ignari, cladisque propinqua,
 Sollicitique parum quid crastina sole reducto
 Hora vehat, vestris nimium ne fidite muris,
 Quos Nilus claris ripam prætextus utramque
 Urbibus in calum mirandis molibus effert;
 Externi veniunt hostes, noua bella propinquant,
 Nile tuum fractura caput, cornuque superbum;
 Ecce repercussas aduerso sole phalanges
 Tristemicans ferri fulgor de montibus altis
 Eminus ostendit: procul en crispantibus auris
 Lene fluunt sinuosa ducum vexilla, viamque
 Agminibus signant præalato pila dracone;
 Et iam terribili sonitu tuba verberat aures:
 Et dubitatis adhuc vestris iam finibus hostem

Vatis exhortatio, cum graui comminatione.

4 Quia hæc dicit Dominus ad me: Ego quiescam & confidabo in loco meo sicut meridiana lux clara est, aut sicut nubes roris in die messis.

Immissum? ergo isthac animis aduertite dicta,
 Qua mihi rex superum, vobis ego tristitia pando:

Non ego sollicitus posthac tua damna videbo,
 Nilicola infelix, sed sede quietus ab alta,
 Securisque animi, cedes spectabo tuorum.

Comminatio Dei irati, & populi cladis non aduertentis.

Quamquam dum vestras victor populabitur vrbes
 Singula prospiciens: tam clarum cernam & acutum
 Quam sol, cum medio micat axe innubilus, aut cum
 Manè refert sudum roseo messoribus ortu.

Hoc dictum, neputemus Deum nec videre nec curare mortalia.

5 Ante enim messem totus effloruit, & immatura perfectio germinabit: & præcideretur eius ramusculi falcibus, & quæ derelicta fuerint, abscedentur & excutietur. 6 Et relinquentur simul auibus montium & bestiis terræ. Et æstate perpetua erunt super eum volucres & omnes bestię terrę super illum hyemabunt.

Nam velut ante diem maturaque tempora flores
 Intempestiuo properos quæ germine profert
 Arbor, ab irato truncatur membra colono,
 Mæstaque abortiuu sternunt pomaria rami,
 Huc illuc fæde sparsi quacunquę putator
 Sautit vlciſcens elusum falcibus annum:

Elegans & apuissima comparatio.

Præcoqua sic pubis Pharia præsegmina mucro
 Barbarus excindet, campisque inhumata relinquet,
 Dulce feris epulum, dulce alitibus montanis:
 Quos nec hyems abiget, nec torrida solibus æstas,
 Dum quod edant, tanta vel frustum è strage superſit;
 Nam penus hic (quamuis alios, aliosque recentes
 Conuiuas, rapidosque fames de montibus altis

Præcoquam, præcoquam, & præcoquam, Latine dici author est Nonius Marcellus.

Nare

Nare trahet nidor) quouis suffecerit anno.

7 *Edita damnatas tam fœda exempla per vrbes
Mutabunt populorum animos, patriâsque reducent
Hebrais leges, & sacra domestica: tum gens
Vel serò tandem resipiscere doctâ, suòque
Conciliata Deo, quem sponte reliquerat olim,
Inq; peregrinos consenserat impia ritus,
Gens præstans aliis, gens formidabilis hosti,
Dèque Dei præsentis ope secura, nihilque,
Vt prius, horrescens latè exundantia regum
Arma propinquorum, tuò iuga celsa Sionis
Ascendet, iuga sacra Deo, repetitâque prisco
Dona ferens ritu, renouatas sistet ad aras,
Atque intermissos Domino instaurabit honores.*

Cap. 19.

*Interea, tua te latrantis cultor Anubis
Impie Niligena, infesto sub iudice pœna
Dira manet: Deus, ecce, Deus nube alite vectus,
Tempestas velut atra tuos descendet in agros,
Pèrque fera ingentem effundet, per culta procellam.
Non feret ætherei flammantia numinis ora
Semiferùm vaga turba deùm, mirabitur Isim
Puluino excussam mystes succinctus ab aureo,
Ceterâque euersis simulacra iacere columnis.
Quisquis iter Pharia faciet regione viator.
Tum pauor attonitas mentes & frigida sternet
Pectora, pèrque omnem sese circumferet oram.*

2 *Namque ego quem penes est creperi fortuna duelli,
Qui belli dispenso vices, quem mille sequuntur
Vltrices scelerum, quacunque incedo, cohortes,
Mutua (ait Deus) vnanimes in prælia fratres
Armabo, litèsq; seram, 3 quibus omnis apertas
Immani rabie Pharos exardescet in iras:
Committam ciues cum ciuibus, urbibus vrbes,
Et vicos vicis, & regna potentia regnis:
Mobile scindetur studia in contraria vulgus,
Quemque sua rapiant scelerata in prælia causa.
Non ratio, non consilium, non vota valebunt:
Omnia præcipiti faciam irrita turbine ferri.
* Mox versi ad tripodas, & diuùm oracula suorum,
Nequicquam responsa petent: cortina tacebit,
Nec sua diuinus solitum in præcordia numen
Accipiet, muto Pythonè irrisus abibit
Consultor, nec ab auguribus vocem exprimet vllam,*

L 3

Incer-

Per clades
& exempla
sæpe fit vt
populus res-
piscat, &
Deum seseq;
agnoscat.

Non desunt
qui autores
sunt, descen-
dente in Aeg-
yptum Chri-
sto cum diua
matre, omnia
idola Aegy-
pti corruisse.

Hæc nos vi-
demus, nec
respicimus.
* Post mortè
Christi certū
est omnia to-
to orbe terra-
rum oracula
desisse, cuius
rationem vt
reddat Plu-
tarchus, fru-
stra se torquet
libro peculiari
super ea re
cæuo.

7 In tempore illo de-
feretur munus Do-
mino exercituum à
populo diuulso & di-
lacerato. A populo
terribili, post què non
fuit à gète expectan-
te, expectante & con-
culcata, cuius diripue-
runt flumina terram
eius ad locum nomi-
nis Domini exerci-
tuum montem Sion.

Cap. 19.

1 Onus Aegypti. Ec-
ce Dominus ascendet
super nubem leuem,
& ingredietur Aegy-
ptum. Et cominoue-
buntur simulachra
Aegypti à facie eius.
Et cor Aegypti tabe-
scet in medio eius.

2 Et concurrere fa-
ciam Aegyptios ad-
uersus Aegyptios: &
pugnabit vir contra
fratrem suum, & vir
cōtra amicum suum,
& ciuitas aduersus ci-
uitatem, & regnum
aduersus regnum:
3 Et disrumptur spi-
ritus Aegypti in viscè-
ribus eius: & consi-
liū eius præcipitabo.
Et interrogabunt si-
mulachra sua, & diui-
nos suos, & Pythones,
& Ariolos.